

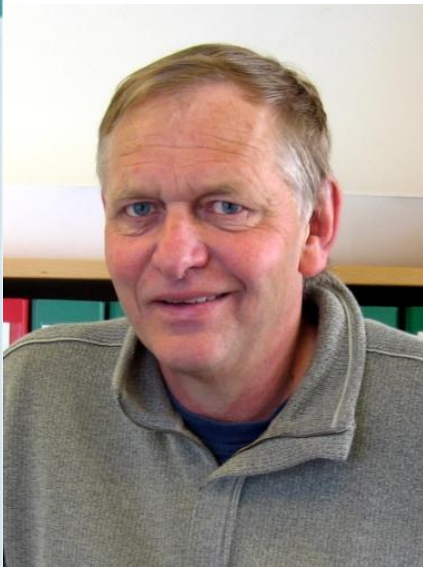
Bisidder – hvor og hvordan?

Vingstedcentret

30. sept. og 1. okt. 2011

Hvilke boligbehov har de unge med særlige behov, og hvordan opfyldes de rundt i landet?

Lars Pedersen
konsulent for BUS

(Bo – og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov)

- 64 år.
- Oprindeligt uddannet lærer.
- Arbejdet med vejledning siden slutningen af 70'erne.
- Har været leder af Ungdomsvejledningen i Århus Kommune , som senere blev til UU.
- Har været kontorchef i beskæftigelsesafdelingen.
- Har startet EGU og STU i Århus Kommune.
- Har været på Lige værd som konsulent i BUS siden ultimo 2008

Hvad er BUS?

BUS blev stiftet i maj 2001, (*oprindelig sammen med Landsforeningen SIND*) og er en af Ligeværds 6 selvstændige foreninger:

- LL - Landsforeningen Ligeværd
- UFL - Unge for Ligeværd
- SL – Skolesammenslutningen Ligeværd
- FUS - Foreningen af uddannelsessteder – Ligeværd
- DHI - Netværket Den Helhedsorienterede Indsats
- BUS - Bo- og udviklingsfonden for borgere med særlige behov

BUS formål:

Fondens formål er blandt andet at fremme bolig- og arbejdsforhold for borgere, der har særlige behov.

Dette sker på et ligeværdigt grundlag og er baseret på arkitektoniske, miljømæssige, funktionelle, økonomiske, beliggenhedsmæssige og sociale hensyn.

Målgruppe:

Mennesker med f.eks. indlæringsvanskeligheder, ADHD, autisme, mentale og sociale funktionsnedsættelser, psykiske lidelser eller mennesker, der er sent udviklede eller socialt utilpassede m.v. i alderen fra 18 år.

BUS' opgaver er blandt andet:

- At være talerør i boligspørgsmål for borgere med særlige behov og i visse tilfælde også den unges ”eget netværk”.
- At arbejde for en helhedsorienteret indsats overfor borgere med særlige behov: Bolig, uddannelse, arbejde og fritid SKAL hænge sammen for at det lykkes.
- At give oplysninger om hvilke boligtilbud, der er på landsplan.
- At hjælpe med at formidle lovgivningsmæssige regler på området.
- At formidle viden til boligforeningerne vedr. bosætning for borgere med særlige behov.
- At være sparringspartner overfor kommunerne i forhold til bosætning af borgere med særlige behov.
- At vejlede skoler og uddannelsessteder (bl.a. tilknyttet Foreningsfælleskabet LigeVærd) i forhold til boligforhold.
- At samle oplysninger og vejlede om boligforhold til andre med interesse for emnet.
- At udarbejde materialer om boligforhold for borgere med særlige behov.

BUS' Projekt:

KOMMUNAL SEKTORANSVARLIGHED I BOLIGFORMIDLINGEN TIL BORGERE MED SÆRLIGE BEHOV

Projektets formål:

Der er brug for at kigge nærmere på, hvordan det helt konkret står til med sektoransvarligheden i kommunerne i Danmark. Hvordan tænker vi helhedsorienteret i boligformidlingen til borgere med særlige behov? De gode historier skal frem, og forvaltningsmæssige barrierer nedbrydes. Det er dette, vi vil udvikle i dette projekt.

Alt tyder på, at det vil kunne betale sig at udvikle samarbejdsmetoder ift. sektoransvarlighedsprincippet og bevidstheden om kvalitative boliger til målgruppen. Vi har erfaring for, at det er en helhedsorienteret indsats, der skaber succes for borgere med særlige behov.

Udarbejdelse af drejebøger til forældre, skoler og forvaltninger.

 Bestyrelse:

Conrad Andreassen (formand) - leder af PMU.

Jesper Graff - (næstformand) – forstander Grennessminde.

Thorkild Simonsen - tidligere borgmester og indenrigsminister.

Karen J. Klint - folketingsmedlem, Socialdemokratiet.

Bent Bøgsted - folketingsmedlem, Dansk Folkeparti.

Jette Myglegaard - formand for ADHD foreningen.

Erik Bo Sørensen - advokat.

Hvad siger handicapkonventionen?

Hermed uddrag af FN's handicapkonvention som trådte i kraft 23. aug. 2009:

Artikel 19

Retten til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundet

Deltagerstaterne anerkender, at alle personer med handicap har lige ret til at leve i samfundet med samme valgmuligheder som andre, og skal træffe effektive og passende foranstaltninger til at gøre det lettere for personer med handicap fuldt ud at nyde denne rettighed samt fuldt ud at blive inkluderet og deltage i samfundet, herunder ved at sikre:

- a) at personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform,
- b) at personer med handicap har adgang til et udvalg af støttetilbud i hjemmet og på boligområdet samt andre lokale støttetilbud, herunder den nødvendige personlige bistand for at kunne leve og være inkluderet i samfundet samt for at forebygge isolation fra eller udskillelse af samfundet,
- c) at samfundets tilbud og faciliteter til den almene befolkning er tilgængelige for personer med handicap på lige fod med andre og tager hensyn til deres behov.

Hvad siger ministeren?

Spørgsmål nr. 94:

"Set i lyset af, at Danmark i august 2009 tiltrådte FN's handicapkonvention, hvor artikel 19 stk a. har følgende formulering: "at personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform", bedes ministeren redegøre for hvad ministeren vil foretage sig i anledning af at flere og flere borgere henvender sig til Bo- og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov (BUS), da de i deres hjemkommuner får at vide, at de skal flytte bestemte steder hen."

Svar:

Lovgivningen står ikke i vejen for, at mennesker med særlige behov frit kan vælge bosted lighed med andre, og det lægges derfor i besvarelsen til grund, at spørgsmålet alene vedrører de boligtyper, som kommunalbestyrelsen visiterer borgerne til efter en forudgående vurdering af de pågældendes behov for en særlig bolig.

Vi kan ikke forholde os til boliger uden samtidig at forholde os til livet, der skal leves uden for boligen!

Uddannelseslivet, arbejdslivet samt fritidslivet. Disse områder er hinandens nødvendigheder og forudsætninger.

Boliger til borgere med særlige behov er ikke et entydigt begreb

Det kommer an på den enkeltes ønske og behov og naturligvis også økonomi. Vi taler således om botilbud, opgangsfællesskaber, blokfællesskaber kollegier sammen med andre der er i gang med en ungdomsuddannelse, helt almindelige ejer eller lejeboliger.

Boliger **Boliger**

Boliger **Boliger**

Boliger

Økonomi og det at bo

- SU
- Kontanthjælp
- Pension

Hvad hjælp kan man få til at bo?

- Bostøtte.
- Den individuelle og den kollektive bostøtte.
- Hvordan skal fremtidens bostøtte være?

Indledt dialog med Socialpædagogernes
Landsforbund (SL)

Eksempler på bomuligheder:

Sprotoften i Nyborg. En almindelig boligforening der er i gang med at renovere. Der skal renoveres for adskillige milliarder på landsplan i de kommende år.

- Hvad siger de selv?

Med helhedsplanen for boligforeningen Sprotoften, har vi valgt at gå på to "ben".

- Dels at renovere vores boliger, så de lever op til nutidens standard.
- Men samtidig har vi også taget fat på sikre, at der er aktiviteter i området og at der bliver taget hånd om de beboere der skal ha` en ekstra hjælp for at kunne trives i boligområdet. Disse aktiviteter sker bl.a. med udgangspunkt i "Stedet" I Holland har de i boligbevægelsen et udtryk der hedder: Velkommen i min baghave. I Sprotoften har vi ikke baghaver, men mange steder, hvor vi kan mødes i fællesskab, og hvor alle er velkomne.

Stedet:

"Stedet" er det nye mødested for dem der bor i Sprotoften eller i omegnen. På "Stedet" kan du få en snak med andre. "Stedet" bliver mest brugt af børn i 8-16 års alderen, men der er også voksne, der bruger stedet og det sker mest, mens børnene er i skole eller onsdag eftermiddag. . Enkelte gange er der begynderundervisning i edb om aftenen udenfor normal åbningstid. I øjeblikket har AOF også et tilbud kørende om formiddagen. Der er 2 ansatte på "Stedet".

Hjørring. Opgangsfællesskab etableret i 2005 for 6 sentudviklede mænd i en af Boligforeningen af 1938's afdelinger.

DE UDVIKLENDE NABOSKABER

Unge med særlige behov har brug for et let tilgængeligt fællesskab af ligestillede, hvor sociale kontakter kan knyttes. De har ikke behov for at blive udstillet som særlige, men for i videst muligt omfang at blive integreret i et almindeligt nærmiljø. Disse behov peger i hver sin retning, men kan med held imødekommes i en boligforening, hvor lokalmiljøet på den ene side er stort nok til at rumme ca. 6-16 unge med særlige behov, men hvor afstandene på den anden side ikke er større, end at disse unge kan have glæde af hinanden. Ved at oprette en separat venteliste til en bestemt gruppe af unge sikrer man, at der er flere af disse unge i området. Ventelisteprincippet er afgørende for at undgå, at den første indflytter lider nederlag, inden de andre får plads via den almindelige venteliste.

Kommunen og en almen boligorganisation kan med hjemmel i almenboliglovens § 60 indgå aftale om, at udlejning af ledige familieboliger skal ske efter særlige kriterier, hvor bestemte grupper af boligsøgende får fortrinsret i forhold til ansøgere på de normale ventelister.

Andelssamfundet i Hjortshøj.

Inklusion er en selvfølge for Andels-samfundet i Hjortshøj cirka 15 km fra Århus centrum, hvor en gruppe beboere har arbejdet i årevis på at skabe en række boliger til unge mennesker med særlige behov. Boligerne forventes nu at stå klar i efteråret 2011

Citat fra beboer:

”Man bor tæt på sine naboer her i AIH, og skal også acceptere naboernes forskelligheder. At nogle naboer har særlige behov er ikke noget der skræmmer de øvrige beboere”.

Udslusning fra uddannelsesstederne?

Hvad skal den gode tilbagevendingsplan indeholde ?
Kan botræning spare penge på den lange bane?

Bendikte Kiær 21. maj i Jyllandsposten:

DÆK KOMMUNEN
Kommunen arbejder målrettet på at bringe mennesker med psykiske vanskeligheder i stand til at flytte fra et botilbud til egen bolig

med den nødvendige bostøtte. Det sker i samarbejde med den enkelte borger og på dennes præmisser. Mange af de borgere, vi taler om her, har levet en stor del af deres liv i et institutionslignende miljø, så det opleves som en stor sejr at kunne stå på egne ben og få sit eget hjem. Og kommunen sparer årligt ca. 450.000 kr. for hver borger, som flytter i egen bolig fra et botilbud. Det er da en succes, der er til at tage at føle på.

Hvad sker der fremadrettet?

Styringsreformen – samarbejde mellem kommuner og boligforening. Trådte i kraft 1. januar 2010.

I Styringsreformen er det dialogen mellem kommune og boligorganisation der skal være grundstenen i samarbejdet. Og denne styringsdialog skal både omfatte boligområdets fysiske rammer og de sociale indsats og sideaktiviteter. Det skal foregå i form af dialogmøder mellem kommuner og boligforeningerne, der ligger i kommunerne.

Det tværgående kommunale samarbejde:

Af samme grund arbejder flere og flere kommuner – blandt andet de, der er med i KL's Ungepartneraftale – med at skabe en kommunal indsats på tværs af forvaltningsgrene med udgangspunkt i den unge. Det giver kommunerne mulighed for at tilrettelægge en mere sammenhængende indsats, hvor de involverede forvaltninger og institutioner tager et fælles ansvar for at hjælpe den unge. Det kræver, at kommunalbestyrelsen og topledelsen har viljen til at prioritere, koordinere og sætte fælles mål på tværs af kommunen.

**BUS – Bo og Udviklingsfonden
for borgere med særlige behov**

Vejlbjergvej 8A
8240 Risskov
Tlf.: 86208576
www.b-u-s.dk

Projektleder:
Lars Pedersen
Mobil: 24 40 1943
E-mail: lp@b-u-s.dk

Projektassistent:
Lilian Nielsen
Tlf. dir.: 8620 85 76
E-mail: ln@b-u-s.dk

EGU

Formål m.v.

§ 1. Formålet med erhvervsgrunduddannelsen er, at den unge opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som dels giver umiddelbar adgang til at fortsætte i en erhvervskompetencegivende uddannelse, dels giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet. Erhvervsgrunduddannelsen skal tillige bidrage til at udvikle den unges interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger i samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner erhvervsgrunduddannelse for unge under 30 år, der

- 1) bor i kommunen,
- 2) ikke er under uddannelse, herunder i produktionsskoleforløb, eller i beskæftigelse og
- 3) ikke har forudsætninger for umiddelbart at gennemføre en anden kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsen efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, der er nedsat i medfør af lov om erhvervsuddannelser, herunder regler om, hvilke elementer uddannelsen kan bestå af, jf. § 2, stk. 1.

Alder: 16 - 30 år

Varighed: 2 - 3 år

20-40 ugers skoleophold

40-60 ugers praktik

Økonomi: Skoleydelse under skoleopholdene. Ca. 2.300 under 18 år og ca. 5.500 over 18 år.

I praktikperioderne ydes elevløn indenfor faget. Ca. 6.000 - 8.000 pr. måned.

Uddannelsen er kommunalt forankret eller efter aftale forankret på en produktionsskole.

Henvendelse til Ungdommens Uddannelsesvejledning i kommunen.

Læs mere på www.egu.dk eller www.ug.dk - uddannelsesguiden med omtale af alle uddannelser i Danmark.

Produktionsskoler

På produktionsskoler ligger vægten på praktisk arbejde kombineret med skolefag efter behov.

Tilbuddet gives til unge under 25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse.

Undervisningen er opdelt i praktisk arbejde på skolernes værksteder, undervisning i almene fag og praktik.

Et produktionsskoleophold har ikke en fast længde, men kan højst vare et år.

Under opholdet skal der indgå forløb på en erhvervsskole:

Hvis du deltager i et produktionsskoleforløb, der varer mere end 3 måneder, skal der indgå et kombinationsforløb af mindst 2 uger og højst 5 uger, som kan give merit til en kompetencegivende uddannelse.

Økonomi: Skoleydelse Unge under 18 år: 628 kr.
Unge over 18 år: 810 eller 1.503 kr.

Læs mere på www.ug.dk

Ungdommens Uddannelsesvejledning

Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) giver uddannelses- og erhvervsvejledning til elever i folkeskolen fra 6. klasse til 10. klasse. UU'erne opsøger desuden andre unge under 25 år, som ikke er i gang med eller har gennemført en uddannelse.

Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) har ansvaret for og forestår vejledningen om uddannelse og erhverv til eleverne i folkeskolens 6.-9. klasse og til elever, der følger folkeskolens 10. klasse. UU vejleder desuden eleverne på de fleste frie grundskoler.

UU sørger for, at den enkelte elev er forberedt på valg af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Elevens forberedes på valget med at deltage i introduktionskurser til ungdomsuddannelserne, brobygningsforløb, praktik, individuelle og kollektive vejledningssamtaler m.v.

Der udarbejdes desuden en uddannelsesplan med unge, der videresendes til den ungdoms-uddannelse, den unge begynder på.

Tilrettelæggelse, indhold og prioritering af vejledningsindsatsen sker med vægt på elever, der uden en særlig vejledningsindsats skønnes at ville få vanskeligheder ved at vælge, påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

§ 2 a.

15-17-årige unge har pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter mod, at de unge gennemfører en uddannelse. Den unges uddannelsesplan, jf. § 2 c, skal indeholde en beskrivelse af, hvordan den unge opfylder pligten efter 1. pkt.

Stk. 2.

Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at den unge på grund af handicap, sygdom eller væsentlige sociale problemer midlertidigt eller permanent ikke er i stand til at overholde pligten efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen efter inddragelse af forældremyndighedens indehaver fritage den unge herfor.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at 15-17-årige unge, som ikke er i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, der sigter mod, at de unge gennemfører en uddannelse, gives nødvendige tilbud om særlige forløb, som kan afdække og udvikle den unges interesser og kompetencer, og som kan føre til, at den unge bliver uddannelsesparat, jf. § 2 g. I de særlige forløb kan indgå tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, som udbydes af kommunens jobcenter.

Erhvervsuddannelserne

I det danske uddannelsessystem findes der 110 erhvervsuddannelser med 308 trin eller specialer.

Så lang tid tager en erhvervsuddannelse

Uddannelserne varer fra 1½ år til 5½ år afhængig af uddannelsesområde.

Den typiske varighed er 3 - 4 år fordelt på et grundforløb på skole og et hovedforløb, som veksler mellem skole og praktik i en virksomhed.

Her udbydes erhvervsuddannelserne

Uddannelserne udbydes på en eller flere af de cirka 110 erhvervsskoler. Det kan være:

- Handelsskoler
- Tekniske skoler
- Landbrugsskoler
- Social- og sundhedsskoler
- AMU-centre.

Så mange tager en erhvervsuddannelse

Den nyeste opgørelse af antallet af elever viser, at cirka 124.000 elever i 2008 var i gang med en erhvervsuddannelse.

Specialpædagogisk støtte på erhvervsskolerne (SPS)

§ 3.

Specialpædagogisk støtte er et individuelt tilrettelagt tilskud til den almindelige undervisning på skole eller i praktik og ydes normalt under en eller flere af følgende former:

- 1) Særligt tilrettelagte undervisningsforløb.
- 2) Individuel instruktion.
- 3) Udlevering af særligt udformede undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler til brug for uddannelsen.
- 4) Personlig assistance.
- 5) Særlige vilkår for og arbejdsformer under prøver og eksaminer.

Der skelnes mellem hjælpemidler der er nødvendige for at gennemføre uddannelsen og personlige hjælpemidler.

Service-loven uddrag:

Kommunens rådgivning

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Formålet med rådgivningen er at forebygge sociale problemer og at hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. På længere sigt er formålet at sætte borgeren i stand til at løse opståede problemer ved egen hjælp. Rådgivningen kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Stk. 2. Rådgivningen skal kunne gives som et anonymt og åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf. Opgaven kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

Beskæftigelseslovgivningen:

Målgruppe 1: Unge under 25 år – uden forsørgerpligt og uden erhvervskompetencegivende uddannelse – som ikke umiddelbart er uddannelsesregnede

- For unge dagpenge-, kontant- og starthjælpsmodtagere under 25 år, som ikke umiddelbart har forudsætninger for at gennemføre en uddannelse, skal jobcentret afklare, om den unge kan bibringes forudsætningerne for at kunne gennemføre en ordinær uddannelse på ordinære vilkår. Jobcenteret skal vurdere den langsigtede uddannelsesegnethed i forbindelse med det individuelle kontaktforsøg. Jobcenteret vil som i dag kunne hente vejledning hos Ungdommens Uddannelsesvalg (UU) eller uddannelsesinstitutionerne.
- Jobcentret kan anvende målrettede tilbud, f.eks. virksomhedspraktik eller særligt tilrettelagte uddannelsesforløb, som afklarer eller udvikler den unge i forhold til at kunne gennemføre en ordinær uddannelse.
- Beskæftigelsesindsatsen rettes mod at bibringe den unge forudsætningerne for at tage en ordinær uddannelse, hvis jobcentret skønner det realistisk.
- Hvis jobcentret ikke skønner, at det aktuelt er muligt at hjælpe den unge i retning af ordinær uddannelse, målrettes indsatsen i stedet mod ordinær beskæftigelse, f.eks. via tilbud om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb eller virksomhedspraktik.

Løntilskud til førtidspensionister (skånejob)

Førtidspensionister under 65 år, som ønsker at arbejde, kan få løntilskud til ansættelsen. Jobcenteret skal godkende ansættelsen og bevilge løntilskuddet.

Løn og øvrige arbejdsvilkår, herunder arbejdstid, aftales mellem arbejdsgiveren og førtidspensionisten i samarbejde med den faglige organisation.

Jobcenteret kan bevilge en mentor, når man starter i arbejde, og der er mulighed for at få bevilget nødvendige hjælpemidler eller arbejdspladsindretning.

Fleksjob

Fleksjob er job på særlige vilkår med offentligt tilskud. Jobbene er for personer med varig og væsentligt nedsat arbejdsevne. Arbejdsgivere får løntilskud til ansatte i fleksjob

Det er kommunen, der godkender en person til fleksjob. For at kunne blive ansat i et fleksjob skal man:

- være under 65 år
- have varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne
- ikke kunne arbejde under almindelige vilkår
- ikke modtage førtidspension
- have udtømt mulighederne for revalidering
-

Arbejdsgivere får løntilskud til ansatte i fleksjob

Kommunen giver arbejdsgivere løntilskud til ansatte i fleksjob. Tilskuddet svarer til to tredjedele eller halvdelen af den mindste overenskomstmæssige løn på området.

Løn, arbejdstid og øvrige arbejdsvilkår aftaler kommunen, de faglige organisationer, arbejdsgiveren og den enkelte medarbejder i fællesskab.

Job på ordinære vilkår til overenskomstæssig løn

